

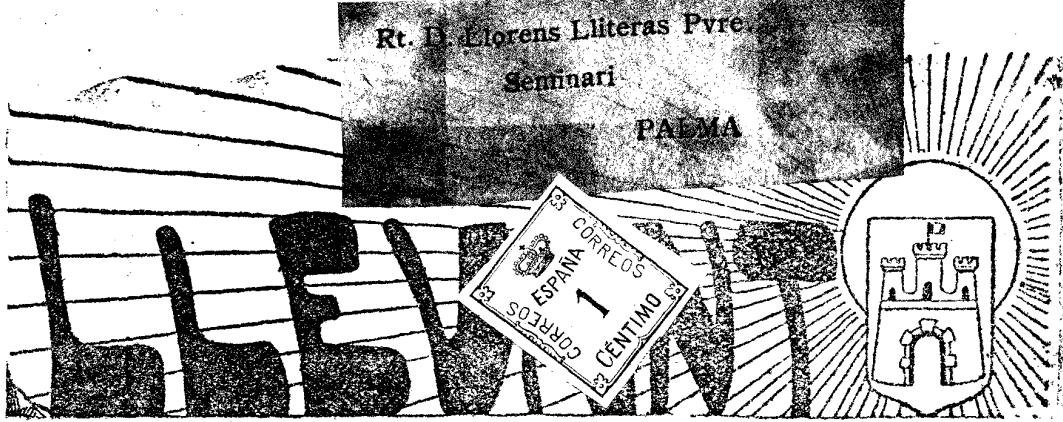
Artá Un trimestre	1'50
A fora any	7'00
Al Extranger id.	10'00

Número solt
0'10 cts.

Rt. D. Llorens Llitteras Pvret

Seminari

PALMA

SETMANARI CATOLIC MALLORQUI

Artá 28 Octubre de 1922

PER DEU I PER MALLORCA

Redacció i Administració
Quatre Cantons, 3D'UN HOMENATGE A
MN. COSTA I LLOBERA

Morí mossen Costa i Llobera. Plomes que molt valen han parlat dels seus mèrits, han fet ressaltar la seua obra poètica i li han projectat un homenatge.

En Costa i Llobera morí predicant l'unió de l'ànima amb Deu. Aixís quant a n'el seu darrer sermó descrivía el moment en que Santa Teresa es sentí lliure de tots els amors de la terra i per això ajenollada donava gracies a n'el Senyor... ell també es rendí devant Deu: «L'Amic s'uní a l'Amat».

Digna mort per coronar la vida de virtut del exemplar sacerdot, i digna mort també per coronar la vida del cristià poeta.

En Costa i Llobera en aquests derrers anys escrivía poc. Amb una poesia àdressada a Mn. J. Calafat, (jove sacerdot que morí poc després ~~victima~~ del seu zel en l'epidèmia de l'any 1918.) i que s'incerta en altre lloc d'aquest n.^o pareix voler donar la raó del seu retraiement i poca producció poètica. Ell pretenia que «la tardor» de la seua vida havia «esveïda» «la mel» de l'inspiració poètica; quānt aquesta poesia per si sola bastaria per acreditar de gran poeta a qualsevol; però en ella accepta en canvi amb amor sa missió d'im-

plorar p'el jove «l'inspiració sagrada». Se coneix que son desitj era passar els anys que li restassin de vida pregant i predicant.

La seua senyorial figura havia ocupat infinitat de trones, i no sé ont donava més gust sentir els seus parlaments, si envassat per la grandesa de las mans gótiliques de la nostra Bassílica, o entre l'humilitat i sencillesa dels petits oratoris conventuals. De mi sé dir que no m'ha produït mai més emoció la seua paraula que, quant dins el blanc oratori del Col·legi de la Puresa de Palma (per ont han passat tantes glories de la sagrada eloquencia) en les festes majors, cantava la divinal virginitat de Maria, lo seràfic amor i excelsa sabiduría de Sta. Teresa, o l'exemplar fortalesa de Sta. Ursula. Allá era el sagrat cantor que duia al jove auditori de deixebles a la conquesta d'idealitats virtuoses, saborejades dins el seu cor ardorós i trempat al mateix temps; idealitats ornades amb les més belles vestidures del llenguatge, i que deixaven endevinar l'educador, qu'en casi totes les seues poesies va agermanat amb el poeta. I amb aquest aspecte d'alta idealitat moral és com tots els mallorquins l'hem de veure i donar a coneixe. La serenitat qu'els crítics regoneixen en les obres de Mn. Costa és el

producte d'un perfecte domini de totes les facultats, d'una educació integral.

Digna de ser estudiada i presa per senyera de les societats culturals de joventut és la poesia «Als joves» de tanta actualitat a n'aquests temps de regionalismes i nacionalismes, i de la qual D. Joan Capó en reproduïs alguns fragments a n'el seu llibre «Compendio de la H.^a de Mallorca».

Molt acertada ès l'idea que colçú ha exposada de fer una edició de les seues obres per dàr-les a coneixe al poble; però abans de que això es fassi, tampoc falten medis perque amb poc cost, la Família i l'Escola donin a coneixe a n'els nins i joves les seues poesies més educadores i belles.

Aquest és el millor homenatge qu'es pot fer a la memoria del egregi poeta i també un dels majors bens a nostra joventut.

Pares mallorquins, qu'en les llargues vel-lades qu'ara s'acosten reuníu a l'entorn de la llar als vostros fills, i mentres a fora cau la pluja acompanyada o siula el vent, los llegiu una rondanya mallorquina; ocupau un o dos vespres setmanals en llegir-los i fer-los comprendre poesies de Mn. Costa. Mares mallorquines, qu'coneixeu «El collarí de la cativa» ni «Bresol de pobre» ont amb tanta sencillesa pintá en Costa i Llobera lo gran que és

ramó de Mare? Llegíu totes les obres d'en Costa i fei-les llegir a les vostres fies.

Els mestres també poren contribuir fora de la escola a l'homenatge, principalment, deixant les obres que tenguin d'en Costa a n'els deixebles, perque aquests les llegesquin en família.

Acertadíssima és també l'idea d'aixecar un monument digne de la grandesa del finit poeta; però el monument no serà complet si a n'el seu peu no s'hi escriu en lletres d'or la derrera estrofa del «Pi de Formentor» que, dirigint-se a cada un qu'el monument miri i a Mallorca entera, li traïs l'ideal que deu perseguir, i que ajunta totes les aspiracions del plorat Poeta:

«Amunt ànima forta! Traspassa [la boirada i arrela dins l'altura com l'arbre [dels penyals.
Veurás caure a tes plantes la [mar del mon airada, i tes cançons tranquilles 'nirán [per la ventada com l'au dels temporals».

F. Catany.

Etiología y profilaxis de la fiebre tifóidea

Per tractar-se del estudi d'una mala tia qu'assota amb molta freqüència la nostra Comarca i ha causades gran nombre de víctimes en la nostra vila, escrit per un distingit medge del nostre poble que a son treball científic hei ajunta lo qu'una llarga experiència li ha ensenyat nos complavem en publicar tal com el nos ha enviat aquest estudi de divulgació científica que ha escrita posta pel nostre setmanari.

Del estudio de las manifestaciones epidémicas de la fiebre tifóidea se deduce la extensión y gravedad de esta enfermedad tan diseminada. Ningún

pais está libre de su invasión, produciendo estragos lo mismo en los pueblos que en las grandes ciudades y en los ejércitos, sobre todo en campaña.

Entre los diversos países más castigados por la fiebre tifóidea se encuentran: España, Bélgica, Rusia, Italia, Rumanía, etc.

Causas predisponentes.—La causa de la fiebre tifóidea es la infección del cuerpo por el bacilo tífico, descubierto por Eberth, que después de penetrar en el organismo, se extiende por la sangre, los órganos linfoides, hígado, bazo, etc.

Por consiguiente el bacilo es condición necesaria para el desarrollo de la enfermedad, pero no basta que el bacilo pase al organismo para que la enfermedad se desarrolle; sabido es que para que el germen patógeno se desarrolle, son necesarias una serie de circunstancias favorables, llamadas causas predisponentes: entre estas, unas son extrínsecas, es decir independientes del individuo, tales como el calor la estación; otras inherentes al hombre; y una de las más importantes es la edad. Desde hace mucho tiempo es conocido el papel de las estaciones: no, hay duda que lo general es que los focos epidémicos aparezcan los meses de Julio y Agosto, atacando a un número variable de habitantes de una misma población y prolongándose hasta el mes de Noviembre. Los países cálidos y las comarcas del Mediterráneo son focos peligrosos de fiebre tifóidea; todas las enfermedades de determinación intestinal presentan igualmente un vestigio epidémico que coincide con las temperaturas elevadas del verano.

Parece que existen predisposiciones familiares, por lo que no es raro ver que la fiebre tifóidea se ceba en individuos de una misma familia; sin embargo es indudable que se observan ciertas inmunidades individuales.

Ningún país está libre de sus ataques; todas las razas la padecen, y si hay individuos, al parecer inmunes, hay motivos para pensar que no han sido atacados por presentar cierta inmunidad adquirida resultante de fiebre tifóidea padecida en la infancia, mas bien que de una inmunidad espontánea. Por esta misma causa podemos explicarnos la menor frecuencia de la fiebre tifóidea en los habitantes de las grandes ciudades y la gran receptividad de los habitantes del campo que se

trasladan a las ciudades. La fiebre tifóidea ataca a todas las edades; no respeta ni las más extremas; puede atacar a los ancianos, pero se ha señalado en gran frecuencia en los adolescentes y jóvenes de ambos sexos.

Una de las causas que más predisponen a la fiebre tifóidea es la fatiga que obra disminuyendo la resistencia a la infección; la fatiga y la falta de sueño, conducen a una verdadera auto-intoxicación. Las experiencias de Charrin i Roger demuestran el papel de la fatiga en la etiología de las infecciones, y privados de este modo de una parte de los medios de defensa, se comprende fácilmente que los sujetos fatigados resistan menos a las infecciones y entre estas a las fiebres tifoideas y paratifóideas que son la más frecuentes.

Causas determinantes.—Hemos visto hasta ahora cuales son las principales causas predisponentes que favorecen el desarrollo de las infecciones, pero todas ellas, por si solas son incapaces de provocar la enfermedad; no hacen mas que despertar la infección; no la crean.

La causa determinante del proceso infeccioso, es el bacilo tífico; su puesto de entrada en el organismo, en la mayoría de los casos, es la cavidad bucal; también puede entrar por la vía respiratoria, y aún se admite la posibilidad de su absorción por una vía traumática; en realidad el tífico absorbido por la vía digestiva, se fija secundariamente las vísceras después de haber pasado a la sangre, cuya presencia es constante después de la aparición de los primeros síntomas febriles.

Después de haber invadido la sangre, es trans portado a las vísceras, y desde el punto de vista epidermológico es de gran importancia, porque algunas de ellas tienen comunicación por el exterior (el hígado por la vesícula biliar, y el riñón por los uréteres y la vejiga) lo que hace que desde el principio de la enfermedad y antes de la aparición de los primeros síntomas febriles, el tífico sea contagioso, pues elimina bacilos por medio de sus deyecciones y siendo, por lo tanto el hígado y la vesícula biliar desde el momento que el bacilo ha invadido la sangre la vía de eliminación principal del germen de la fiebre tifóidea, se comprenderá la gran contagiosidad de las heces del tífico. Su eliminación de bacilos se verifica

durante todo el curso de la enfermedad, no es por demás recordar que la fiebre tifóidea tiene un periodo de incubación cuya duración mas débil es de 14 a 15 días, pero que puede alcanzar con bastante frecuencia tres o cuatro semanas; resulta, pues que el sujeto en incubación puede transmitir durante bastante tiempo por contagio directo o indirecto el bacilo tífico, sin que se le pueda descubrir.

De todo lo expuesto se deduce que el enfermo excreta el bacilo, y por consiguiente es contagioso antes de manifestarse los primeros síntomas y durante todo el curso de la enfermedad.

Generalmente los enfermos atacados de formas graves son aislados desde el primer momento y son objeto de ciertas precauciones que tienden a evitar o por lo menos a aminorar los peligros del contagio, pero es fácil de comprender que en las familias y sobre todo en los pueblos, la conducta es otra y el contagio se realiza con extraordinaria facilidad; de aquí esas epidemias familiares i esas epidemias de pueblos en las cuales una fuerte proporción de individuos son atacados sucesivamente.

Los enfermos con formas ligeras y los que padecen formas frustradas o atenuadas son los mas peligrosos para el contagio porque pasan inadvertidos y durante un cierto tiempo pueden circular como si estuviesen sanos, desempeñando sus ocupaciones habituales, contaminando a los que se pongan en contacto con ellos; los niños están mas expuestos a esta enfermedad a causa de sus deyecciones pero en general padecen formas ligeras y benignas de corta duración.

El contagio de los enfermos de fiebre tifóidea depende de la presencia del bacilo tífico en las heces, orina, o mitos y con mayor intensidad en el pus, secreciones, etc. Las heces del enfermo constituyen el elemento mas peligroso de transmisión del bacilo.

Los cadáveres de los tíficos durante un plazo no bien definido son origen de la infección del suelo a causa de la gran cantidad de bacilos que llevan, pero es de hacer notar que la infección es limitada por la débil vitalidad del bacilo cuando se halla fuera del medio humano; además, debe tenerse presente que la fiebre tifóidea es una enfermedad humana por excelencia pues no se conocen animales que padezcan es-

pontaneamente esta infección y por otra parte el bacilo conserva poco tiempo su vitalidad en presencia de los microbios de la putrefacción del suelo muere por la concurrencia vital de otras bacterias.

R. B. S.

Artá 17-X-1922

A UN JOVE SACERDOT POETA
(¹) QUI M'ENVIA EL SEU
ALBUM PERQUE JO
L'ESTRENAS

*Segador de la falç fina
qui comences be'l jornal,
jo voldria omplir com cal,
ta garrafa purpurina
amb l'aigua mes cristalina
de les fons del Ideal...
jo'n sabia un fontanal,
mes mon art jo no hi afina.*

*Cor alat qui fas ta bresca
tribut del altar diví,
jo voldria posart-hi
la mel aromada i fresca...
De bades, tresca qui tresca,
ne cerc dins el meu jardí:
la tardor ja l'essai,
ja no hi ha res qui floresca.*

*Cap au canora i pintada
ja no vola cl entorn meu ..
Rossinyol jove de Deu,
canta tu nova tonada.
Sentint ta veu regalada
jo, sols amb paraula breu,
implor demunt el cap teu
l'inspiració sagrada!*

Miquel Costa Llobera

(1) Mu. Joau Calafat qui poc després morí víctima del seu zel durant l'epidèmia de 1918.

De Son Servera

—Aquests dies havem tingut en el Port Vell, un vapor, descarregant abonos pels nostros comerciants i els nostros dos Sindicats. ¡Un vapor vingut expressameut de Barcelona, per durmos abonos!...

I després encara n'hi ha de tan cegos que diven que de res serveixen els Sindicats!... ¿De res?... ¡Quin desbarat!... ¿Havíem sebut mai a quant estaven els abones a Palma, a Barcelona, a altres fàbriques?... ¿Eh, pajesos? Havieu tingut mai tan estudiada la qüestió de superfosfats, com l'hi teniu ara, fins en ès punt de sobre al detall la comissió que se cobren els comerciants? ¿Creis voltros que sense la competència dels Sindicats, els comerciants haurien estodiad sa manera de trasport més econòmica pel pajés? No; haurien duit els abones amb el tren que és la manera més cómoda, per ells i la més cara per voltros, haurien doblat o triplicat la comisió que cobren ara, voltros los haguessiu rebuts sense sobre si venien de París o de Figueres o de Pequín i com que vos hegússin faltat els elements de formar judici, pajesos meus estimats, haguessiu pagat, sense motar, la quota imposta pels comerciants.

El miracle de desfer tots aquets inconvenients, l'han realitat els Sindicats... I encara n'hi haurà de tan toscos, que, vegent que els Sindicats venen en el mateix preu qu'els comerciants arribarán a sa conclusió de que per res serveixen els Sindicats... ¡Si, desfeiós i veureu coses!

—Fa ja algunes setmanes que, segons costum de cada any, son a la seva possessió de Pula d'aquest terme municipal, els molt nobles senyors D. Marià i D. Guillem Massanet i família.

Los dam la benvinguda i desiljam se sentin a gust la temporada que passin en nostra companyía.

-Previament anunciada celebrarem abir la festa en honor de la Beata valdemonina Catalina Thomás. Tots i cada un del actes resultaren solemníssims. El dissapte a les Completes ja's notà major concurrencia que la qu'hi sol haver ordinariament. El temple apareixia engalanat amb rics domasos; i la capella de la Beata també adornada exquisitament.

A l'Ofici del ondemà que fou amb Exposició Major, hi predicà, com diquerem el nostre molt estimat ex-Rector D. Juan Rubí, teixint hermosíssim panegíric de la Beata mallorquina.

Devers les cinc i mitja del capvespre s'organizá solemnísima procesó amb la carroça, dins la qual hi anaven la Beata amb els seus sants protectors St. Antoni i Santa Catalina amb dos angelets més, clero parroquial, pagesetes etc.

Recorregué l'itinerari carré de l'Iglesi, plasses de St. Ignaci i de St. Juan, carrers Borbón, Travesa, Major, Parras, plassa d'Antoni Maura, carrer de la Pasió i Pieta Freda, entrant dins el temple per la porta principal. Una vegada en el temple es cantà un Tedeum amb acompanyament de l'armonium, i cantades seguidament les cançons de la Beata p'el Coro "Filles de Maria", se serví a Son Corp esplèndit i abundantísim "lunch,,, I en mig d'un bullici i animació inusitada s'acabà la festa.

El temps fosc causa de que no hi hagués l'iluminació amb qu'es projectava adorna la carrosa, durant el pas de la qual s'encenien bengalas en les cases per ont passava.

Reiteram l'enhorabona més coral a la molt noble família March, i que per molts anys pugui dedicar, com ho veient, tan hermosíssima com simpàtica festa a la santa mallorquina. Al mateix temps felicitam als delegats de la Congregació que construïren la carrossa d'una manera maravillosa. Aquests eren en Rafel Bonet, Josep Reus, Toni Massanet i Juan Servera.

Altres enhorabona mereixen les Srtes. Llull, Nebot, Riera, Massanet, Rubí Puigros, i demés qu'ens ajudaren en la construcció del "coro,,,. Enhorabona, i "que molts anys,,.

—Dimecres, dia 25, s'en tornà cap a Barcelona D. Pere Lliteras (s) Mal, Medge titular d'aquell Ajuntament Tengui fells viatge.

—Aplaudim la recent disposició del Sr. Batle ordenant que tots els cans que estiguin dins la via pública vajin provists del corresponent morral.

—Demà hi ha a la Parroquia un Ofici funeral en sufragi de l'ànima de Na Magdalena Rubí, pocs fa anys, qu'en tal dia morí aquí l'indicada joveneta (q. s. g. h.). Amb tal motiu el Sr. Recitor d'Artà aplassa fins passat demà el regres a dita vila.

Corresponsal

Nota agrícola

Un bon octubre és el d'enguany per l'agricultura en general. Si prescindim per un moment de considerar els grans danys ocasionats per les pluges en la conca de tramuntana les quals deva-

llant impetuositament arrastraven marges i oliva, i mes avall, els torrents sortint de mare destruïen moltes hortalisses, veurem, que les aigües abundants que han anat caigut aquestes dies han assaonat les terres de tal manera que per ara queda assegurada la naixò de moltissims grans sembrats.

Sembla que s'ha iniciat una collada de bon temps; ell sirà aprofitat segurament per adelantar els treballs del camp, la sembra especialment i sense parar la extracció dels moniatos els quals tan delicats son a l'humitat. La cullita d'ells era bona, desgraciada però per les aigües excessives dins certs comellars, lo qual ha ocasionat la perdida de bastants.

Les demés hortalisses estan a punt d'acabar i en general diuen que l'anya no ha estat molt bona.

De fruites del temps, únicament les pomes, amb sos colors variats i agradables, donen una nota de color an els camps i si se han pudrit molt i coreat altre tant amb tot el preu de 15 pts. el quintà a que s'han pagat és ben remunerador.

De les figues ja diguerem que s'han havent treis pocs dobbés i a propòsit, tenim interès en fer constar que el Sindicat Agricol de Son Servera el qual fins a l'hora present ha tengut la sort de que no s'hi aficassin cores per destruir-lo, ha encaixonat les figues, i provablement les cobrará a 52 pts. el quintà.

Rebin els seus directors la nostra més cumplida enhorabona i seguèquin treballant per donar vida, com coneixeren, an el seu Sindicat.

Segueix la recollecció de l'oliva, les tafones estan plenes, i com és natural tot és moviment; trien a 12 i a 13 donant satisfacció an els culliters.

Dels pores si que no en podem parlar gaire bé, els preus son ruinoses; 15 i 16 pts. no corresponen an els preus del menjar i molt manco an els preus que se pagaren de magres, en lo qual, si bé es veritat que cada any hi soi haver desproporció, hem de confessar que enguany és imponderable, hi haurà porc que al estar gras valdrà casi lo que en pagaren de magre.

Les met-les segueixen estacionades, fent-se així mateix algunes operacions. Se paguen a 26 i 27 pts.

Pagés.

Adolescencia

Voleu ditxa mes cumplida
qui esser menuda i gentil,
riolera i aixerida
i haver nada el mes d'Abril?

Si una pena us importuna,
passa un aire i se la'n du...
i per colmo de fortuna
no heu estimat mai ningú!

I lo que mes enamora:
quan vostra vista's mig-tanca,
per les pupil·les de mora
hi guaita una anima blanca!

M. López Llull

De pel mon

DESTITUCIONS.—Els comentaris generals d'aquests dies son sobre la destitució del Governador Civil de Barcelona Sr. Martínez Anido i el cap de de policia Sr. Arlegui. Com en tots els de néts fets els comentaris son apassionats a favor o en contra de l'acte del Sr. Sanchez Guerra, segons el partit an a qui serveixen. Però els més desapassionats i imparcial recriminen al cap del Govern pel fet d'haver demanada la dimissió a qui ja coneixia tota la trama dels anarquistes barcelonins i per tant estava en condicions per capturar tanta dolentia. No hi ha remei, anam a la desfeta a passes de gegant.

CRÍSSIS.—Altres volta pels circols polòtics torna sonar la paraula críssis. Els qui tenen gana, moveu maretjada per provocar-la i els qui se sostenen estan sempre peu de puntes i es clar la semgenta no ha de ser molt grossa preferirlos pegar de copes. ¿Vendrà prest? Es molt provable, però Deu sobre tot.

Mancomunitat de Catalunya

El Consell Permanent de la Mancomunitat de Catalunya, amb data del dia 12 del corret, acordà obrar un con-

De Capdepera

Excursió

En una rotlada d'una quinzena de Congregants que feien la vel·la amb el Sr. Vicari, surí l'idea de fer una excursió a Lluch passant per l'Albufera i Pollensa. Dit i fet, posaren fil a l'aguya aquell mateix vespre: s'en hi inscrigueren devuit; envien cartes a un parey de senyors d'autos de lloguer, i comensaren a espargir la notícia entre els demés associats.

Passats un parey de dies i en vista de que els autos surtien massa cars, (doncs pujaven a un mínim de cincents pessetes) el divenres d'aquella mateixa setmana, tractaren amb l'amo de ses diligències que presten servei públic entre Artá i Capdepera, en Bartomeu Flaquer (a) Mangol, el qual se posà a un preu raonable, i feren contracte fixant per partir el diumenge següent a les dues del matí.

Cada un preparà els comestibles i a l'hora fixada del dia esmentat comensarem aqueixa excursioneta, resolta feia cinc dies, dins l'alegria i xerradissa d'una vel·lada.

La joveua anava tant gojosa que bastants no's colgaren, i segóns el testimoni dels dos encarregats de tocar, no n'hi hagué cap que no estigués endiumenjat quant repicaren les biules de caseua.

Apesar de esser les altes hores de la nit les cançons alegres no deixaven dormir els altres veïnats gabaillins.

Quant foren a Artá el cotxer (a) Canet prengué recaptà p'els cavalls i cap a Santa Margalida s'ha dit.

En aquesta vila oirem Missa que celebrá el Sr. Vicari, berenarem, ferem quatre voltes p'el poble i havent invitat per associar-se amb la nostra comparsa al jove i altament simpàtic sacerdot D. Jaume Blanes seguirem cap a Llubi.

Aquí hi hagué una aturada de mitja hora, que s'aprofitá per fer quatre voltetes, visitar l'Esglesia, i el Sr. mestre el qual amb la amabilitat qu'el caracterisa nos ensenyá el local de l'escola i el molt curiós mussèu que li serveix per l'enseyança dels escolars. Es una escola digne d'esser visitada.

Altra vegada en marxa cap a Inca nos aturarem a admirar el monumental Pont de Llubí i a les onze i mitj arribarem a n' aquella ciutat. Els excursionistes visitaren la Parròquia, els seus coneiguts i alguns algun centre prenguent en ells qualche cafetet i copeta d'aquelles

que vencen a tota sou i xubec. Visitaran els PP. Franciscans, el superior dels quals Rt. P. Cerdá, amb la filantropia cristiana qu'el distingeix, no volgué deixar nos partit sense havernos obsequiat amb un arròs i carn tan saborosos que deien menjau-me. Desde aquestes columnes li feim, altra volta, les més expressives mercès i coral agraiament.

A les dues i mitja tornam a colo-car-nos dins els carruatges i cap a Selva, aon visitada l'Esglesia i salutat el Sr. Rector, seguim, passant per dins Caimari, cap a Lluch.

Durant la travessia d'aquelles muntanyes i esperant els carruatges que acabassin de donar aquelles voltes que mai acaben, ho passarem admirant paisatges, fent suposicions, entonant cançons, correguent i brincant i pensant freqüent en Capdepera, nostre tresor.

A les cinc i mitja arribam a Lluch, saludam el germà Bartomeu i feim una visita de salutació i acció de gracies a la Moreneta.

Aquesta primera nit passá bastante calmosa dins les cel·les perquè el cansament i sobra de són no permeteren altra cosa.

L'ondemà dematí ferem comunió general amb fervorosa plàctica p'el Rt. P. Miralles, Superior de la Residència. Aquella Esglesieta amb tant de gust i riquesa decorada, aquell ambient de santedat que en ella es respira, aquells cantics melodiosos de les veus angelicals dels blauets i l'edificant conducta dels habitants de tot Lluch deixaren entusiasmats a tots els excursionistes.

Surtirem del Santuari per agafar el que menjar i partir més que de pressa cap al Gorch Blau i al Torrent de Pareys amb sos cavalls de S. Francesch qu'havien logat feia bastant de temps; però... imiseria haniana! nos trobarem enrevoltats de níguils, molta boira i aigo per tothom qui en vulia i no'n vulia.

El consol fosc berenar, passetjar-nos p'els corredors, comprar medalles i distintius, riure molt i fer baraiar cuixins de llit qualche vegada perquè les energies enmegades ja feia una setmana reborrillaven per totes parts.

En un moment de cama d'aranya volgiarem visitar els Místeris i a n'el tercer nos agafà un xubasco tal que nos obligà a refugiar-nos un parei d'hores baix d'una barbacana. Sense sol, n'hi havia més de tres qu'estaven absolutament desorientats, sobre tot un que tengué esperit de francina havia portat recaptà qu'umplia una senaia de sortera i recetre! senyalava Capdepera devers Barcelona.

Aquí devem fer constar les nostres més expressives gràcies al coch major Pep Terrasa i al segon Climent (a) Mecu perquè l'arròs del dinar fou de lo més acertat i sabroso. Queden nombrats cuiners de les nostres excursions futures.

El capvespre demanarem indicis sobre la nova carretera directa de Lluch a Pollensa i nos contestaren que ja hi havia passat un auto.

Animats amb tal notícia resolguerem explorar-la. Se fe la nit, i come bons congregants anarem, del mateix modo que en la nit anterior a resar el rosari en l'Oratori tant simpàtic.

El dimars dematí, després d'oir la santa Missa nos col·locam devers les sis, dins els carruatges i cap a Pollensa falta gent.

D'aquesta travessia devem dir que és de lo més agradable, hermòs i poètic que hem vist; la carretera és ver que és nova, però massa nova, estreta, plena d'esquerda, sensa, defensa, amb uns solams horripilants; basta dir que els viatgers preferiren baixar la muntanya a peu i és tan dreta aquesta que els jonois, en alguns, casi casi se rebel·laren a fer el jugo.

Arribam a Pollensa, visitam l'Esglesia, el Convent i el Calvari i tres quarts després cap a sa Pobla. Aquí admiram al cementeri, anam a n'el temple, feim visita a la Casa d'exercicis per seglars (que nos entussiasmá) dinam a c'el Germans de la Doctrina Cristiana i a les dues partim cap a Muro; nos aturam mitja horeta i cap a Santa Margalida, hi deixam el nostre íntim Sr. Blanes qui promet de fernes una visita a Capdepera i una vegada despedits cap a Artá i Capdepera, sobresurtint sempre el bon humor, la satisfacció i el desig de ferne una altra. Així sia.

Pep (a) Coxu, Congregant.

Aquest periodic està subjecte a censura església.

TIPOGRAFIA CATOLICA
— DE —
A. FERRER GINART

En aquesta imprenta poden encarregar qualsevol treball d'impressió.

TARJETES DE VISITA I D'ANUNCI, RECORDATORIS, CARTES I SOBRES, FACTURES I TOTA CASTA DE TREBALLS TIPOGRÁFICS.

Especialitat en impresos per correus, mestres i carabiners segons els models oficials.

Ademés en ella se poden demanar

ARTÍCLES DE PAPELERIA, TINTES, OBJECTES D'ESCRIPTORI I LLIBRES DE TOTA CASTA.

Especialitat en llibres i articles escolars.

EN PREUS, COMPETEIX AMB LES MILLORS CASES DE FORA

Carre dels Quatre Cantons - ARTA

**SERVICIO DE CARRUAJES
DE
BARTOLOMÉ FLAQUER**
(A) MANGOL

A todas las llegadas del Ferrocarril hay coche que parte directo para Cadepera y Calarratjada y de estos puntos sale otro para todas las salidas de tren.

Hay también coches disponibles para las Cuevas y viajes extraordinarios.

AGENCIA DE TRANSPORTES

Se sirven encargos para Palma y Estaciones intermedias.

PLASETA DE MARCHANDO.

**GRANDES ALMACENES
San José**

Vda. Ignacio Figuerola

IHOY, COMO NADIE
detalla en precios, esta casa, todas las

GRANDES NOVEDADES

Únicos almacenes que tienen en grandes existencias

TODO LO QUE SE REQUIERE PARA

VESTIR Y CALZAR

y que venden más barato que nadie

Teléfono 217 | Precios fijo

ESTA CASA NO TIENE SUCURSALES

La Fonda Randa, de Esteve

Carré de Palma, 48—ARTA

S'ES OBERTA FA POC. TOT ES NOU
ILLAMPANT. SERVICI ESMERADISSIM

Prontitud
SEGUREDAT I ECONOMIA

¿Voleu estar ben servits?

EN JAUME PICO

(A) ROTCHET

ha posada una nova Agencia entre Artá i Palma.

Serveix amb prontitud i seguretat tota classe d'encàrregos.

Direcció a Palma: Harina 38 An es costat des Centro Farmacètic.

Artá Figueral 43.

i Artanencs, escoltau!

Si's paraigo está espenyat
i el voleu fe arretglá
n'Andreu Ranxé el dobará
be, barato i aviat.
En lo que també es trempat
es en feines de llauné
posa lligades d'acé
a ribells i greixoneres
adoba pelles, calderes
i màquines de quinqué.

CARRER RECTA--ARTA

Ensaimades i panets

En lloc se troben millors que a la

PANADERIA Victoria

ES FORN NOU

Miquel Roca Castell

A sa botiga hei trobareu sempre pans, panet,
galletes, bescuits, rollets, i tota casta de pasticaria

TAMBÉ SE SERVEIX A DOMICILI

Netedat, prontitud i economia

DESPAIG Carrer de Palma 3 bis. ARTA

¡ATENCIÓN!

Compra carros y carretones en cualquier
estado se encuentren

Gabriel Carrió

PEDRA PLANA, 7 - ARTA

DISPONIBLE